

Informacja o stanie prac związanych z utworzeniem podstrefy w Łomży w ramach Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A. Z siedzibą w Suwałkach.

Wyodrębnianie z terytoriów współczesnych państw, obszarów na których przedsiębiorcy uzyskują specjalne przywileje, w związku z ulokowaniem na tym obszarze działalności gospodarczej jest zagadnieniem rozpowszechnionym i określanym jako tworzenie specjalnych stref ekonomicznych (SSE). Bez wątpienia jest to element interwencjonizmu państwowego, tzn. chęci państwa do ingerencji w gospodarkę. Motywy tej ingerencji mogą być bardzo różne ale generalnie chodzi tu o zdynamizowanie (przy pomocy państwa i jego różnych jednostek) potencjalnego rozwoju gospodarczego.

W 2006 roku według szacunkowych danych Międzynarodowej Organizacji Pracy (ang. ILO) na świecie istniało 3.500 specjalnych stref ekonomicznych¹. Stworzyły one miejsca pracy dla około 66 mln pracowników w 130 państwach. Tabela 1 przedstawia ich rozwój na przełomie XIX i XX wieku.

Tabela nr 1

Rozwój specjalnych stref ekonomicznych na świecie oraz liczba zatrudnionych w nich pracowników w latach 1975 – 2006

Lp.	Wyszczególnienie	1975	1986	1997	2002	2006
1	liczba krajów, w których działają specjalne strefy ekonomiczne	25	27	93	116	130
2	liczba specjalnych stref ekonomicznych	79	176	845	3000	3500
3	liczba zatrudnionych w specjalnych strefach ekonomicznych (mln osób)	brak danych	brak danych	22,5	43	66

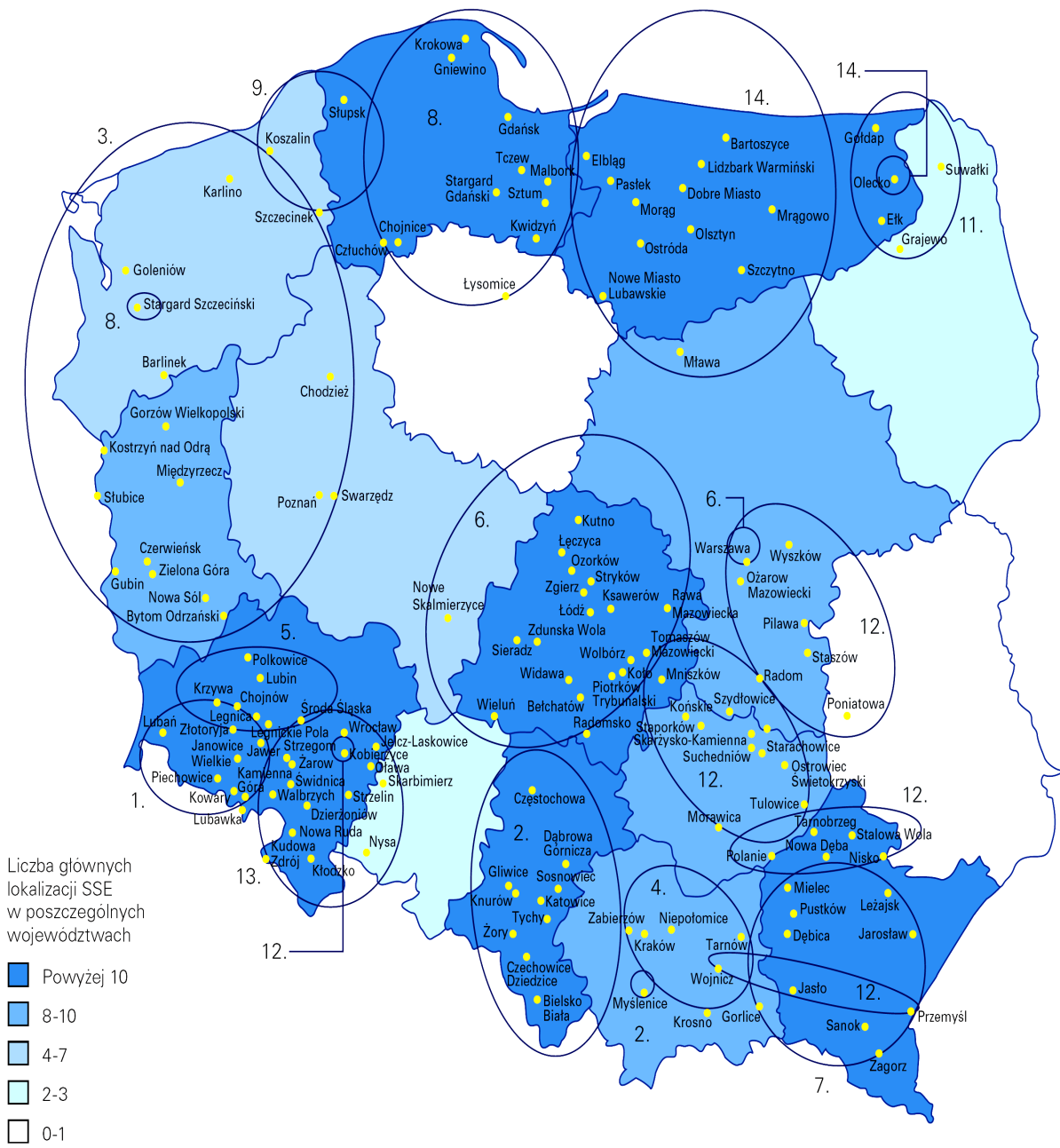
Źródło: opracowanie własne na podstawie, <http://www.ilo.org>, z dnia 15.02.2008 r.

W 1975 roku specjalnych stref ekonomicznych było zaledwie 79. A w 1997 roku stworzyły one jedynie około 22,5 mln miejsc pracy. W roku 2006 w stosunku do 1997 roku liczba miejsc pracy wzrosła trzykrotnie. Jak wynika z powyższej tabeli specjalne strefy ekonomiczne cieszą się coraz większą popularnością na świecie. Zwiększa się liczba państw, które wykorzystują taki instrument nieaktywnej polityki przemysłowej. Takim państwem jest także Polska. Rysunek 1 przedstawia rozmieszczenie specjalnych stref ekonomicznych w Polsce.

Rysunek 1

Rozmieszczenie specjalnych stref ekonomicznych w Polsce w poszczególnych województwach w 2006 roku

¹ Zgodnie z terminologią ILO, specjalna strefa ekonomiczna (ang. export processing zone, dosłowne tłumaczenie eksportowa strefa przetwórcza) to strefa przemysłowa, na obszarze której zagraniczni przedsiębiorcy wykorzystują specjalne zachęty inwestycyjne. Produkcja polega na przetwarzaniu importowanych materiałów a następnie eksportuje się tak powstałe wyroby gotowe (por. Por. A. Bazydło, M. Smętkowska, *Specjalne strefy ekonomiczne – światowe zróżnicowanie instrumentu*, [w:] *Polskie specjalne strefy ekonomiczne – zmierzania i efekty*, praca zbiorowa pod redakcją E. Kryńskiej, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2000, s. 21)

Źródło: Raport KPMG, *Specjalne Strefy Ekonomiczne, Badanie – edycja 2007*, Warszawa 2007, s. 12.

Wielkość poszczególnych stref w Polsce oraz ich główną charakterystykę prezentuje tabela 2.

Tabela nr 2

Wielkość i lokalizacja Specjalnych Stref Ekonomicznych w Polsce, w latach 2004-2006

Lp.	Strefa województwo	Obszar strefy (ha)			Lokalizacja strefy 31.12.2006 *
		31.12.2004	31.12.2005	31.12.2006	
1	Kamiennogórska dolnośląskie	241,20	241,14	240,72	miasta: Kamienna Góra, Piechowice, Lubań i Jawor, Kowary gminy: Janowice Wielkie , Kamienna Góra, Nowogrodzic, Lubawka
2	Katowicka śląskie, małopolskie	1 118,84	1156,23	1189,16	miasta: Dąbrowa Górnicza, Gliwice, Jastrzębie-Zdrój, Katowice , Knurów , Myślenice , Sosnowiec, Tychy, Żory, Częstochowa, Bielsko-Biała, Rybnik i Zabrze, Siemianowice Śląskie gminy: Czechowice-Dziedzice, Godów, Pawłowice, Czerwionka-Leszczyny, Sławków, Siewierz, Bieruń
3	Kostrzyńsko-Słubicka lubuskie, zachodniopomorskie, wielkopolskie	542,72	804,54	806,89	miasta: Kostrzyn nad Odrą, Nowa Sól, Gorzów Wielkopolski, Gubin, Zielona Góra, Poznań gminy: Słubice, Bytom Odrzański, Gubin, Barlinek, Karlino, Goleniów, Zielona Góra, Chodzież, Czerwieńsk, Swarzędz, Police, Międzyrzecz
4	Krakowska małopolskie	121,92	262,79	264,48	miasta: Kraków, Tarnów, Krosno gminy: Zabierzów, Niepołomice
5	Legnicka dolnośląskie	416,73	416,72	416,80	miasta: Chojnów , Legnica, Lubin, Złotoryja, Środa Śląska gminy: Gromadka, Polkowice i Legnickie Pole
6	Łódzka łódzkie	343,59	383,00	511,64	miasta: Bełchatów , Koło , Piotrków Trybunalski, Ozorków, Zgierz, Łódź, Łęczyca, Kutno, Tomaszów Mazowiecki, Radomsko, Sieradz, Stryków , Rawa Mazowiecka, Warszawa , Wieluń , Zduńska Wola gminy: Sławno, Ksawerów, Nowe Skalmierzyce , Tomaszów Mazowiecki, Wróblew, Wolbórz, Widawa
7	Mielecka podkarpackie, małopolskie	707,13	707,12	707,12	miasta: Mielec, Gorlice, Dębica, Sanok, Leżajsk, Jarosław, Zagórz gminy: Dębica, Laszki
8	Pomorska pomorskie	387,82	382,82	677,02	miasta: Tczew, Kwidzyn, Starogard Gdański, Malbork, Gdańsk, Stargard Szczeciński gminy: Krokowa, Gniewino, Tczew, Chojnice, Człuchów i Sztum, Łysomice
9	Słupska zachodniopomorskie, pomorskie	167,89	210,02	219,12	miasta: Słupski, Koszalin, Szczecinek gminy: Słupsk i Debrzno
10	Starachowicka świętokrzyskie, mazowieckie, opolskie	351,36	329,75	329,74	miasta: Iłża , Starachowice, Ostrowiec Świętokrzyski, Skarżysko-Kamienna, Końskie, Szydłowiec, Suchedniów gminy: Mniszków , Morawica , Stąporków, Tułowice
11	Suwalska podlaskie, warmińsko-mazurskie	288,10	288,94	288,94	miasta: Suwałki, Elk, Grajewo gminy: Suwałki, Gołdap
12	Tarnobrzaska podkarpackie, mazowieckie, świętokrzyskie, lubelskie, dolnośląskie	810,80	1105,16	1049,19	miasta: Tarnobrzeg, Stalowa Wola, Radom, Pionki, Jasło, Przeworsk, Przemysł , gminy: Nowa Dęba, Majdan Królewski, Staszów, Tuczępy, Poniatowa, Nisko, Połaniec, Grębów, Jasło, Jedlicze, Gorzyce, Baranów Sandomierski, Rymanów, Ożarów Mazowiecki, Wyszaków, Kobierzyce, Pilawa , Wojnicz
13	Wałbrzyska dolnośląskie, opolskie, wielkopolskie	616,46	745,90	939,43	miasta: Wałbrzych, Dzierżoniów, Kudowa-Zdrój, Wrocław, Świdnica, Nowa Ruda, Kłodzko, Oława gminy: Jelcz-Laskowice, Żarów, Nysa, Strzelin, Brzeg Dolny, Krotoszyn, Oława, Skarbierz , Strzegom
14	Warmińsko-Mazurska warmińsko-mazurskie, mazowieckie	524,07	524,07	524,07	miasta: Bartoszyce, Elbląg, Pasłęk, Lidzbark Warmiński, Morąg, Mragowo, Mława, Ostróda, Olsztyn, Nowe Miasto Lubawskie gminy: Dobre Miasto, Bartoszyce, Szczytno i Olecko
	Razem	6638,63	7 558,19	8 164,31	

Źródło: opracowanie własne na podstawie, Raport KPMG, *Specjalne Strefy Ekonomiczne, Badanie – edycja 2007*, Warszawa 2007 r. oraz *Specjalne strefy ekonomiczne. Stan na dzień 31 grudnia 2004 roku*, Raport MGIP, Warszawa 2005 r., s. 9-10.

Jak wynika z powyższych zestawień w Polsce w analizowanym okresie ulokowano 14 Specjalnych Stref Ekonomicznych. Znajdują się one na terenie około 80 miast i 72 gmin w granicach 14 województw – zgodnie z podziałem administracyjnym z 1999 roku. Wszystkie

strefy zbudowane są z podstref (średnio dziewięć). Wszystkie strefy tworzone w Polsce mają ograniczony czasowo zakres działania. Większość z polskich stref wymienionych w tabeli 2, będzie aktywne aż do 2017 roku. Jedynie Katowicka SSE i Suwalska SSE będzie istniała do roku 2016, a Euro - Mielec do 2015².

Wszystkie polskie strefy są zdywersyfikowane ze względu na powierzchnię, lokalizację, charakter, warunki zagospodarowania, infrastrukturę drogową i telekomunikacyjną. Na przykład strefa Katowicka, która jest największa w Polsce, obejmuje swoim obszarem około 1.200 ha, a najmniejsza, czyli Słupska, zajmuje jedynie 219 ha. Na dzień 31 grudnia 2006 specjalne strefy ekonomiczne w Polsce zajmowały obszar ponad 8.100 ha. Choć ustawa z 20 października 1994 r.³ zakładała, że obszar stref nie może przekroczyć 6.325 ha. To jednak dwie kolejne nowelizacje wyżej wymienionej ustawy zwiększyły obszar stref. Pierwsza z nich w 2004 roku powiększyła obszar stref o 1.675 ha, ale tylko dla przedsiębiorstw wykonujących inwestycje o nakładach o minimalnej wartości 40.000.000 € albo zatrudniających przynajmniej 500 osób⁴. Ostatnia nowelizacja zwiększyła teren stref w Polsce o następne 4.000 ha, czyli do całkowitego obszaru 12.000 ha⁵. Dużym atutem uprzywilejowanych obszarów jest możliwość tworzenia nowych podstref w dowolnym miejscu w Polsce, zgodnie z potrzebą i życzeniem przedsiębiorcy⁶.

Transformacja systemowa zapoczątkowana w 1989 roku ujawniała wielkie zacofanie gospodarcze w Polsce. Gospodarka wymagała pobudzenia aktywności inwestorów, a istniejące sektory przemysłu potrzebowały gruntownej restrukturyzacji. Z tego względu stworzono pakiet zachęt finansowych, który miał za zadanie łagodzenie powstałego bezrobocia strukturalnego oraz stanowił próbę podniesienia aktywności gospodarczej⁷.

Specjalne strefy ekonomiczne są obszarem gdzie można właśnie korzystać z wyżej wymienionego pakietu zachęt. Są one instrumentem aktywnej polityki regionalnej. Pierwsza specjalna strefa w Polsce powstała w 1995 roku na mocy ustawy z dnia 20 października 1994 roku⁸. Ustawodawca zakładał, że ustanowienie strefy ma na celu przyspieszenie tempa rozwoju gospodarczego części terytorium, w szczególności przez⁹:

- 1) rozwój określonych dziedzin działalności gospodarczej,
- 2) rozwój nowych rozwiązań technicznych i technologicznych oraz ich wykorzystanie w gospodarce,
- 3) rozwój eksportu,
- 4) zwiększenie konkurencyjności wytwarzanych wyrobów świadczonych usług,
- 5) zagospodarowanie istniejącego majątku przemysłowego i infrastruktury gospodarczej,
- 6) tworzenie nowych miejsc pracy,
- 7) zagospodarowanie nie wykorzystanych zasobów naturalnych z zachowaniem zasad równowagi ekologicznej.

Wyżej wymienione cele próbuje się osiągnąć przez wykorzystywanie określonych instrumentów polityki gospodarczej państwa. Do nich można zaliczyć takie instrumenty jak: uproszczone procedury administracyjne, wolny przepływ kapitałowy, subsydiowanie oraz preferencje kredytowe i podatkowe¹⁰.

² B. Policha, *Polityka regionalna przez pryzmat specjalnych stref ekonomicznych*, [w:] A. Kopczuk, M. Proniewski, *Atrakcyjność inwestycyjna regionu*, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania w Białymstoku, Białystok 2005 r., s. 112 oraz CFO – Magazyn Finansistów, *Success case, czyli specjalne strefy ekonomiczne*, <http://cfo.cxo.pl/cgi-bin/print.asp>, z dnia 5.11.2007 r.

³ Ustawa z dnia 20.10.1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych, Dz. U. Nr 123, poz. 600. <http://www.cfo.cxo.pl/cgi-bin/print.asp>, z dnia 5.11.2007 r.

⁴ Ustawa z dnia 20.10.1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych, Dz. U. Nr 123, poz. 600. <http://www.cfo.cxo.pl/cgi-bin/print.asp>, z dnia 5.11.2007 r.

⁷ M. Typa, *Specjalne strefy ekonomiczne jako bieguny wzrostu województwa dolnośląskiego*, [w:] *Regionalne aspekty rozwoju wybranych rodzajów działalności gospodarczej w Polsce*, praca zbiorowa pod redakcją I. Fierli Monografie i Opracowania Nr 506, SGH Oficyna Wydawnicza, Warszawa 2003, s. 81.

⁸ Ustawa z dnia 20.10.1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych, Dz. U. Nr 123, poz. 600.

⁹ Ustawa z dnia 20.10.1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych, Dz. U. Nr 123, poz. 600.

¹⁰ J. Brdulak, *Ewolucja uprzywilejowania ekonomicznego specjalnych stref ekonomicznych w Polsce*, [w:] *Regionalne aspekty wybranych rodzajów działalności gospodarczej w Polsce*, praca zbiorowa pod redakcją

Pierwotnie specjalne strefy ekonomiczne w Polsce miały spełniać funkcję wspierania rozwoju regionów charakteryzujących się wysokim bezrobociem strukturalnym i zacofaniem, przestarzałym zapleczem przemysłowym. Ponadto wymagały gruntownych reform i nowych inwestorów. Z takich względów powstała pierwsza specjalna strefa ekonomiczna w Mielcu. Natomiast w przeciągu ostatnich lat można zauważyć ewolucję funkcji uprzywilejowanych obszarów. Zadaniem stref jest raczej zachęcenie największych inwestorów do ulokowania swojego kapitału w Polsce. W efekcie to nie przedsiębiorstwa zmierzają do stref, ale strefy powstają w miejscach pożądanym przez firmy. Na przykład fabryka Procter & Gamble jest w Warszawie, ale funkcjonuje na obszarze Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej¹¹.

2. Procedura tworzenia stref ekonomicznych w polskich realiach prawnych

Zgodę na utworzenie SSE wydaje Rada Ministrów w drodze rozporządzenia. Odbywa się to na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki, który to wniosek jest uzgodniony z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego. W identycznym trybie Rada Ministrów może znieść strefę przed upływem okresu, na jaki została ustanowiona albo może zmienić jej obszar lub połączyć strefy. Rozporządzenie Rady Ministrów dotyczące ustanowienia strefy określa¹²:

- nazwę, teren i granicę strefy,
- przedmiot działalności gospodarczej, na które będzie wydawane zezwolenie uprawniające do korzystania z pomocy publicznej, przewidzianej w ustawie o specjalnych strefach ekonomicznych,
- zarządzającego strefą,
- okres na jaki ustanawia się strefę,
- wielkość i warunki udzielania pomocy publicznej przedsiębiorcom prowadzącym działalność gospodarczą na terenie strefy na podstawie zezwolenia.

Wydanie rozporządzenia ustanawiającego specjalną strefę ekonomiczną uzależnione jest od¹³:

- potrzeb restrukturyzacyjnych regionu oraz możliwość przeniesienia pracowników z sektorów wymagających restrukturyzacji do nowych utworzonych sektorów działalności w strefie,
- zmniejszenia regionalnych różnic w rozwoju oraz od ukształtowania w przyszłości bazy dla ekspansji gospodarczej na wschód,
- możliwości funkcjonowania strefy w przyszłości jako miejsca dyfuzji wysokiej techniki.

Zgodnie z ustawą o specjalnych strefach ekonomicznych zazwyczaj głównym organem założycielskim jest Skarb Państwa¹⁴. Związane jest to z faktem, iż zarządzającym może być jedynie spółka kapitałowa, w stosunku do której Skarb Państwa lub samorząd wojewódzki ma większość głosów na walnym zgromadzeniu¹⁵. Do głównych zadań spółek zarządzającymi strefami należy¹⁶:

- promocja strefy,
- organizacja rokowań i przetargów oraz udzielanie zezwoleń,
- zbywanie lub pośredniczenie w zbywaniu prawa własności i prawa użytkowania wieczystego gruntów objętych strefą,
- kontrola działalności przedsiębiorców w zakresie jej zgodności z zezwoleniem,
- budowa infrastruktury na terenie strefy,
- opieka nad inwestorami, pośredniczenie w kontaktach z władzami samorządowymi, właścicielami mediów i infrastruktury itp.

I. Fierli, Monografie i Opracowania Nr 506, SGH Oficyna Wydawnicza, Warszawa 2003, s. 73.

¹¹ Raport KPMG, *Specjalne Strefy Ekonomiczne, Badanie – edycja 2007*, Warszawa 2007, s. 7.

¹² *Specjalne strefy ekonomiczne w Polsce*, www.wroclawa.pl/m3554/p6666.100.0.aspx z dnia 27 kwietnia 2007

¹³ M. Typa, *Specjalne strefy ekonomiczne jako bieguny wzrostu województwa dolnośląskiego*, op. cit., s. 81.

¹⁴ Ustawa z dnia 20.10.1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych, Dz. U. Nr 123, poz. 600.

¹⁵ Ustawa z dnia 20.10.1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych, Dz. U. Nr 123, poz. 600.

¹⁶ *Specjalne strefy ekonomiczne w Polsce*, www.wroclawa.pl/m3554/p6666.100.0.aspx z dnia 27 kwietnia 2007

Każdy przedsiębiorcą zamierzający rozpocząć działalność w specjalnej strefie ekonomicznej musi uzyskać zezwolenie, które jednocześnie będzie go uprawniało do indywidualnego korzystania z pomocy publicznej. Zezwolenie określa rodzaj prowadzonej działalności przez przedsiębiorstwo na terenie strefy. Ponadto wytycza podstawowe wymagania związane z prowadzeniem tej działalności. Również zobowiązuje przedsiębiorcę do poniesienia określonych wydatków inwestycyjnych w wyznaczonym czasie. Zobowiązuje także przedsiębiorcę do zatrudnienia na określony czas ustalonej liczby pracowników. Przedsiębiorca uzyskuje zezwolenie na działalność na terenie strefy, zgodnie z ustawą, w drodze przetargu lub rokowań podjętych na podstawie publicznego zaproszenia. Ich szczegółowy tryb przeprowadzania określają rozporządzenia ministra gospodarki i pracy dla właściwej strefy. Procedura uzyskania zezwolenia ma na celu wybranie najlepszych przedsięwzięć, które spowodują najszybszą realizację planów rozwojowych strefy¹⁷. Poniżej w tabeli nr 3 zostały przedstawione poszczególne etapy oraz czas uzyskania zezwolenia na działalność gospodarczą na terenie specjalnej strefy ekonomicznej.

Tabela nr 3

Procedura uzyskania zezwolenia na działalność na terenie specjalnej strefie ekonomicznej oraz czas realizacji

Lp.	Działania	Podmiot	Czas realizacji
1.	Złożenie na adres zarządu strefy listu intencyjnego, określającego podstawowe założenia planowanego przedsięwzięcia, tj.: <ul style="list-style-type: none"> rodzaj działalności gospodarczej, wysokość planowanych nakładów inwestycyjnych, liczbę planowanych miejsc pracy, przewidywane terminy realizacji inwestycji oraz termin rozpoczęcia działalności gospodarczej, lokalizacją i wielkość terenu niezbędnego pod inwestycję, zapotrzebowanie na infrastrukturę techniczną -energie elektryczną, wodę, ścieki, gaz, łącza telefoniczne. 	Inwestor	7 dni
2.	Negocjacje z inwestorem w celu ustalenia szczegółów przedsięwzięcia (określenie lokalizacji i wielkości terenu, ceny gruntu itp.).	Strefa / Inwestor	7-14 dni
3.	Zarządzający strefą składa publiczne zaproszenie inwestorów do przetargu lub rokowań, w celu wyłonienia przedsiębiorcy, który otrzyma zezwolenie na działalność gospodarczą na określonym obszarze strefy oraz uzyska prawo do dysponowania nieruchomością.	Strefa	21 dni od daty ogłoszenia do rozpoczęcia przetargu / rokowań
4.	Inwestor wykupuje specyfikację istotnych warunków zamówienia, precyzującą m.in. zakres dokumentacji, którą powinien przekazać zarządzającemu strefą. Specyfikacja przetargu / rokowań wykupiona przez inwestora określa m.in. zakres dokumentów, który powinien przekazać zarządzającemu i zasady opracowania oferty inwestycyjnej (w której określa wielkość, przedmiot i charakter ekonomiczny planowanych przedsięwzięć). Ofertę inwestycyjną składa się wraz z biznes planem przedsięwzięcia w 2 egz. w języku polskim. Proces kończy wpłacenie wadium.	Inwestor	21 dni od daty ogłoszenia do rozpoczęcia przetargu / rokowań
5.	Otwarcie i analiza ofert przez komisję przetargową, przekazanie wyników postępowania ministrowi gospodarki.	Strefa / Inwestor	7-14 dni
6.	Minister gospodarki udziela zezwolenia, następuje podpisanie umowy ustalającej wysokość opłaty administracyjnej.	Strefa / Inwestor	1-3 dni
7.	Zakup nieruchomości, realizację procesu inwestycyjnego (złożenie wniosku o wydanie pozwolenia na budowę lub – w przypadku braku planu – decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania.	Strefa / Inwestor	
	Łącznie		Minimum ok. 6-8 tygodni (do czasu uzyskania zezwolenia)

Źródło: <http://www.sse.lodz.pl> z dnia 15.02. 2007 r. oraz *Aby skorzystać ze zwolnienia najpierw musisz mieć zezwolenie*, Rzeczpospolita, nr 291 z dnia 13.12.2007 r.

¹⁷ *Aby skorzystać ze zwolnienia, najpierw musisz mieć zezwolenie*, Rzeczpospolita Nr 291 z dnia 13.12.2007 r.

Ustawa z 1994 roku ustanowiła bardzo rozbudowy wachlarz zachęt finansowych¹⁸, z jakich mógł korzystać przedsiębiorca po uzyskaniu zezwolenia na prowadzenie działalności w specjalnych strefach ekonomicznych. Między innymi posiadał całkowite zwolnienie dochodu od podatku dochodowego (CIT lub PIT) przez pierwszą dekadę prowadzenia działalności gospodarczej. Potem przez następny okres przysługiwało mu 50% zwolnienie, aż do końca funkcjonowania strefy. Ponadto był uprawniony do ulg i zwolnienia z podatku od nieruchomości na mocy aktów prawa miejscowego podstref specjalnych stref ekonomicznych dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy lub realizujące nowe inwestycje. Ważna jest również darmowa pomoc przy załatwianiu wszystkich formalności związanych z inwestycją. Poza tym nowi przedsiębiorcy mogą liczyć na działkę w pełni przygotowaną pod inwestycję po konkurencyjnej cenie¹⁹. Korzyści jakie może osiągnąć przedsiębiorca działając w obszarze SSE przedstawia tabela 4.

Tabela nr 4

Wybrane korzyści jakie może osiągnąć przedsiębiorca inwestujący na terenie specjalnych stref ekonomicznych w Polsce

Korzyści jakie może osiągnąć przedsiębiorca inwestujący na terenie specjalnych stref ekonomicznych	
Lp.	Wyszczególnienie
1.	Pomoc publiczna w formie zwolnienia z podatku dochodowego (PIT lub CIT)
2.	Możliwość zwolnienia z podatku od nieruchomości na mocy aktów prawa miejscowego podstref specjalnych stref ekonomicznych
3.	Wykorzystanie programów pomocowych z urzędów pracy w zakresie rekrutacji i szkolenia przyszłych pracowników
4.	Bezpłatna pomoc przy załatwianiu wszelkich formalności związanych z inwestycją
5.	Dostęp do działek w pełni przygotowanych infrastrukturalnie pod inwestycję po konkurencyjnych cenach

Źródło: opracowanie własne.

Należy jednak podkreślić, iż po akcesji Polski do Unii Europejskiej zasady przyznawania pomocy publicznej przedsiębiorcom działającym w strefach ekonomicznych zostały zdywersyfikowane w zależności od daty otrzymania zezwolenia oraz wielkości przedsiębiorstwa (mała, średnia, duża)²⁰. Stosowany system wsparcia nowych inwestycji na terenie specjalnych stref ekonomicznych w Polsce przed rokiem 2004 był sprzeczny z zasadami udzielania pomocy publicznej w krajach Unii Europejskiej. Polska została zmuszona do harmonizacji zasad udzielania pomocy publicznej w strefach. Zostało to dokonane przez nowelizacje ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych. Pierwsza z nich z dnia 16.11.2000 r. zharmonizowała prawo o SSE z prawem UE, i obowiązuje przedsiębiorców którzy uzyskali zezwolenie od 2001 r. Druga z dnia 2.10.2003 r. wprowadziła do ustawy o strefach postanowienia Traktatu Akcesyjnego między Polską a Unią Europejską. Łącznie te dwie nowelizacje spowodowały znaczne zmniejszenie atrakcyjności stref.²¹

Inwestorzy, którzy otrzymali zezwolenie na prowadzenie działalności na terenie specjalnych stref ekonomicznych przed 1 stycznia 2001 r. oraz należą do grupy małych lub średnich przedsiębiorstw mogą korzystać ze zwolnień podatkowych zgodnie z zasadami obowiązującymi przed tym dniem, czyli z nieograniczonego zwolnienia z podatku dochodowego²². Chociaż małe firmy mogą korzystać z tego zwolnienia do 31 grudnia 2011, a średnie – do 31 grudnia 2010. Natomiast duże przedsiębiorstwa muszą przestrzegać limitu maksymalnej wielkości pomocy publicznej. Jest on liczony jako procent poniesionych kosztów inwestycji, które zostały uzależnione

¹⁸ Ustawa z dnia 20.10.1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych, Dz. U. Nr 123, poz. 600.

¹⁹ B. Policha, *Polityka regionalna przez pryzmat specjalnych stref...*, op. cit., s. 111.

²⁰ Tamże.

²¹ *Specjalne strefy ekonomiczne. Stan na dzień 31 grudnia 2004 roku*, Raport Ministerstwa Gospodarki i Pracy, Warszawa 2005, s. 2-3.

²² Rzeczpospolita, nr 279 z dnia 29.11.2007 r.

od rodzaju działalności gospodarczej (podział działalności na „z” lub „spoza” sektora motoryzacyjnego). Firmy z branży motoryzacyjnej otrzymały pomoc w wysokości 30% . W stosunku to firm z pozostałych branż pomoc zróżnicowano dodatkowo ze względu na datę otrzymania zezwolenia²³:

- przedsiębiorstwa, które uzyskały zezwolenie przed 1 stycznia 2000 roku – limit pomocy to 75% poniesionych kosztów inwestycji,
- przedsiębiorstwa, które otrzymały zezwolenie w 2000 roku – limit pomocy to 50% poniesionych kosztów.

Przedsiębiorstwa, które uzyskały zezwolenie po 1 stycznia 2001 roku, ale do 1 maja 2004 roku miały prawo do zwolnienia liczonego na podstawie wysokości poniesionych wydatków inwestycyjnych oraz intensywności dopuszczalnej pomocy dla danego regionu, na obszarze którego realizowano inwestycję. Maksymalna intensywność mieściła się w przedziale od 30 do 50% poniesionych kosztów.

Natomiast inwestorom, którzy rozpoczęli swoją działalność w specjalnych strefach ekonomicznych po wstąpieniu do Unii Europejskiej, ale do końca 2006 roku, przysługiwała pomoc zgodnie z prawem unijnym. Jest liczona jako iloczyn maksymalnej intensywności pomocy dla regionu (według mapy pomocy regionalnej) oraz kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą (intensywność pomocy oscylowała w granicach od 30 do 50%). Małe i średnie firmy miały prawo do zwiększonej o 15 punktów procentowych intensywności. Zaś w stosunku do przedsiębiorstw z branży motoryzacyjnej zasadnicza intensywność pomocy wynosi 30% intensywności właściwej dla regionu²⁴. Intensywność pomocy dla poszczególnych przedstawia tabela 5.

Tabela nr 5

Intensywność pomocy regionalnej dla przedsiębiorstw w latach 2007-2013

Województwo \ region	Przedsiębiorstwo		
	Duże	średnie	małe
Lubelskie, podkarpackie, warmińsko-mazurskie, podlaskie , świętokrzyskie, opolskie, małopolskie, lubuskie, łódzkie, kujawsko-pomorskie.	50%	60%	70%
Pomorskie, zachodniopomorskie, dolnośląskie, wielkopolskie, śląskie, a do dnia 31.12.2010 r. na obszarze należącym do województwa mazowieckiego, z wyłączeniem miasta stołecznego Warszawy.	40%	50%	60%
Miasto stołeczne Warszawa oraz od dnia 01.01.2011 r. do dnia 31.12.2013 r. - na obszarze należącym do województwa mazowieckiego	30%	40%	50%

Źródło: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 lutego 2007 r. w sprawie suwalskiej specjalnej strefy ekonomicznej, Dz. U. z 2007, Nr 26, poz. 165.

Po wprowadzeniu nowych wytycznych dotyczących krajowej pomocy regionalnej na lata 2007-2013, Rada Ministrów wydała nowe rozporządzenie strefowe w sprawie regulowania zasad korzystania z pomocy publicznej w postaci zwolnienia dochodu z opodatkowania działalności prowadzonej na obszarze specjalnych stref ekonomicznych. Wysokość pomocy dla firm, które otrzymały zezwolenie po 1 stycznia 2007, zależy od województwa oraz wielkości przedsiębiorstwa²⁵.

Przedsiębiorca, który chce uzyskać zwolnienie z podatku musi po pierwsze posiadać zezwolenie na działalność na terenie strefy. W związku z tym musi spełniać podstawowe warunki otrzymania zezwolenia tzn.²⁶:

- inwestycja w strefie minimum 100.000 Euro,

²³ Rzeczpospolita, nr 279 z dnia 29.11.2007 r.

²⁴ Tamże.

²⁵ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 lutego 2007 r. w sprawie suwalskiej specjalnej strefy ekonomicznej, Dz. U. z 2007, Nr 26, poz. 165

²⁶ <http://www.sse.lodz.pl>, z dnia 15.02.2007 r.

- prowadzenie działalności przez okres minimum 5 lat, (3 lata dla małych i średnich przedsiębiorstw),
- utrzymywanie poziomu zatrudnienia przez okres minimum 5 lat (3 lata w przypadku małych i średnich przedsiębiorstw),
- nie przenoszenie własności składników majątku, z którymi związane były wydatki inwestycyjne, przez okres minimum 5 lat (3 lata dla małych i średnich przedsiębiorstw).

Również inwestor chcąc uzyskać zwolnienie z płacenia podatku dochodowego z tytułu nowej inwestycji musi zapewnić udział własnych środków w wysokości co najmniej 25%. Ponadto ma obowiązek zgłosić organowi podatkowemu (w tym wypadku burmistrzowi, prezydentowi miasta lub wójtowi), że zamierza skorzystać z pomocy przed rozpoczęciem inwestycji²⁷.

Wielkość pomocy publicznej może być liczona w odniesieniu do²⁸:

- kosztów inwestycji,
- kosztów nowych miejsc pracy utworzonych bezpośrednio w wyniku realizacji projektu inwestycyjnego.

Warianty obliczania wysokości pomocy publicznej przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 6

Warianty obliczenia wysokości pomocy publicznej w postaci zwolnienia z podatku dochodowego na terenie specjalnych stref ekonomicznych w Polsce

Wartość nakładów inwestycyjnych	Pomoc publiczna udzielana z tytułu:	Wartość pomocy publicznej = wartość niezapłaconego podatku dochodowego	Wielkość dochodu zwolnionego z podatku
poniżej 50 mln Euro	NOWEJ INWESTYCJI	nakłady inwestycyjne • odpowiednia intensywność pomocy	wartość pomocy publicznej / stawka podatku dochodowego
	NOWYCH MIEJSC PRAC	dwuletnie koszty pracy nowo zatrudnionych • odpowiednia intensywność pomocy	
powyżej 50 mln Euro	DUŻEGO PROJEKTU INWESTYCYJNEGO	$I=R \bullet (50 \text{ mln } \text{€} + 0,5 \bullet B + 0,34 \bullet C)$	

I- maksymalna wartość pomocy dla dużego projektu inwestycyjnego

R- intensywność pomocy, w zależności od obszaru, na którym ma być zlokalizowana inwestycja

B- wielkość kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą powyżej równowartości 50 mln Euro, ale przekraczająca równowartość 100 mln Euro

C- wielkość kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą przekraczająca równowartość 100 mln Euro

Źródło: *Jakie inwestycje w strefie dają prawo do zwolnienia z podatku*, Rzeczpospolita z dnia 20 grudnia 2007 roku

Obliczając wysokość pomocy ze względu na nakłady inwestycyjne, należy pomnożyć odpowiednią intensywność pomocy dla danego obszaru Polski przez wydatki inwestycyjne. A wydatki kwalifikujące się do objęcia pomocą publiczną są to koszty inwestycji na terenie specjalnej strefy ekonomicznej po uzyskaniu zezwolenia, które zostały pomniejszone o naliczony podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy (pod warunkiem iż odliczenie takie wynika z odrębnych przepisów). Do nich można zaliczyć takie wydatki jak²⁹:

- cena nabycia gruntów lub prawa ich użytkowania wieczystego,
- cena nabycia środków trwałych związanych z nową inwestycją,
- koszt rozbudowy lub modernizacji istniejących środków trwałych,
- ceną nabycia wartości niematerialnych i prawnych związanych z transferem technologii.

²⁷ Rzeczpospolita, nr 279 z dnia 29.11.2007 r.

²⁸ Rzeczpospolita z dnia 20 grudnia 2007 roku

²⁹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 lutego 2007 r. w sprawie suwalskiej specjalnej strefy ekonomicznej, Dz. U. 07.26.165

Ustalając wysokość pomocy publicznej ze względu na koszty wynagrodzenia, mnoży się dwuletni koszt pracy nowo zatrudnionych przez odpowiednią intensywność pomocy publicznej w danym województwie. Poniżej w tabeli 7 zobrazowano sposób wyliczania dwuletnich kosztów pracy.

Tabela nr 7

Schemat wyliczania dwuletnich kosztów pracy w odniesieniu do obliczenia wysokości pomocy publicznej dla podmiotów prowadzących działalność w specjalnych strefach ekonomicznych w Polsce

<p>DWULETNI KOSZTY PRACY= =KOSZTY PRACY • LICZBA OSÓB ZATRUDNIONA • 24 MIĘSIĄCE KOSZTY PRACY= =[WYNAGRODZENIE BRUTTO+(20% • WYNAGRODZENIE BRUTTO)]</p> <p>20% • WYNAGRODZENIE BRUTTO, czyli średnie miesięczne wynagrodzenie brutto powiększone o składki na rentę, emeryturę</p> <p>stąd DWULETNI KOSZTY PRACY= =[WYNAGRODZENIE BRUTTO+(20% • WYNAGRODZENIE BRUTTO)] • LICZBA OSÓB ZATRUDNIONA • 24 MIĘSIĄCE</p>
--

Zródło: opracowanie własne.

W 2006 roku została uchwalona ustawa o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych oraz niektórych ustaw³⁰, która miała za zadanie zintensyfikować wykorzystanie specjalnych stref ekonomicznych, jak również wsparcia nowych inwestycji z Funduszu Strefowego dla rozwoju gospodarczego państwa.

Jedną z ważniejszych zmian wprowadzanych wyżej wymienioną ustawą jest zwiększenie limitu łącznego obszaru stref o 4.000 ha. Poza tym wprowadziła ona możliwość nieodpłatnego przekazania mienia z Zasobów Agencji Nieruchomości Rolnych i Agencji Mienia Wojskowego dla spółek zarządzających strefami. Dzięki temu zostały skrócone procedury negocjacji projektów dużych koncernów poprzez bezprzetargowy tryb. Stanowi to jednocześnie dogodną formę zachęty inwestycyjnej.

Istotna zmiana, jaką wprowadziła ustawa z dnia 23 czerwca 2006 r., to usprawnienie korzystania ze środków Funduszu Strefowego na wspieranie nowych inwestycji³¹. Fundusz Strefowy został ustanowiony w celu częściowego wynagrodzenia przedsiębiorstwom, które weszły do stref do końca 2000 r., korzyści utraconych z powodu wejścia Polski do Unii Europejskiej i postanowień Traktatu Akcesyjnego. Na jego rachunek wpływają wpłacane przez tych przedsiębiorców podatki, które nie musieliby płacić, gdyby nie zostały zmienione zasady udzielania pomocy na terenie stref. Przed wejście w życie ustawy z dnia 23 czerwca 2006 r. ze środków zgromadzonych na Funduszu Strefowym mógł skorzystać tylko raz przedsiębiorca realizujący nową inwestycję na terenie Polski do końca 2023 roku przez samego podatnika lub podmiot z nim powiązany³². Wynikało z tego, iż środki zebrane później nie mogły być wykorzystane na wsparcie tego samego projektu. Zostało umożliwione sukcesywne przekazywanie środków beneficjentowi wraz z kolejnymi wpłatami na rachunek tego funduszu. Inną ważną zmianą jest przekazanie Ministrowi Gospodarki uprawnień właścicielskich w stosunku do spółek zarządzających strefami. Dzięki temu powinien on odgrywać decydujący wpływ na skład organów spółki³³.

3. Wady i zalety funkcjonowania stref ekonomicznych

³⁰ Ustawa z dnia 23 czerwca 2006 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych oraz niektórych ustaw, Dz. U. z 2006 r, Nr 141, poz. 997.

³¹ Ustawa z dnia 23 czerwca 2006 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych oraz niektórych ustaw, Dz. U. z 2006 r, Nr 141, poz. 997.

³² *Informacja o realizacji ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych. Stan na 31 grudnia 2006 r.*, Raport Ministerstwa Gospodarki, Warszawa 2007 r., s. 5.

³³ Tamże, s. 5-6.

Inwestor lokując swoją firmę w Suwalskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej ma możliwość pozyskać indywidualne ulgi lub zwolnienia w podatkach lokalnych. Nie istnieje jednak uchwała albo regulacja, która z góry określałaby zasady przyznawania tych ulg lub zwolnień³⁴ - odbywa się to w drodze indywidualnych negocjacji. Zalety Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej zostały zaprezentowane poniżej w tabeli nr 8.

Tabela nr 8

Zalety Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej

Lp.	Zalety Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej	
1.	Atrakcyjne położenie	Strefa znajduje się w regionie, który jest pomostem między Europą Wschodnią a Zachodnią. Stanowi dostęp na chłonnych rynkach wschodnich dla firm.
2.	Tereny przygotowane pod rozpoczęcie działalności gospodarczej	Suwalska Specjalna Strefa Ekonomiczna oferuje inwestorom przemysłowe tereny pod działalność wyposażone w pełną infrastrukturę techniczną. Działki są sprzedawane po konkurencyjnych cenach. Posiadają one miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.
3.	Wykwalifikowany personel	Koszty pracy w tej części Polski należą do jednych z najniższych. Dodatkowym atutem jest duża liczba młodych ludzi z dobrym wykształceniem.
4.	Duże szanse kooperacji	Na terenie strefy działają firmy związane z różnymi branżami, które są otwarte na współpracę.
5.	Rozwinięta infrastruktura około biznesowa	Swoje oddziały mają liczne banki, biura doradztwa podatkowego, finansowego i prawnego oraz towarzystwa ubezpieczeniowe w regionie strefy. Poza tym region ten posiada wspaniałe walory przyrodnicze.
6.	Przyjazny samorząd	Jednym z głównych celów władz lokalnych jest wspomaganie rozwoju przedsiębiorczości. Inwestorzy spotykają się z przyjaznym klimatem ze strony administracji samorządowej.
7.	Profesjonalna i życzliwa obsługa inwestora	Przedsiębiorca może liczyć na fachową pomoc odpowiednio wykwalifikowanych pracowników Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A. w każdej fazie przedsięwzięcia.

Źródło: <http://www.ssse.com.pl> z dnia 15.02.2008 r.

W ogólniejszej analizie efektów funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych dla wielkości zatrudnienia oraz rozwoju i pobudzenia aktywności lokalnej, mogą wystąpić trzy rodzaje możliwych skutków: pozytywne, negatywne, neutralne. Skutki negatywne mają miejsce jeżeli wystąpi efekt substytucyjny lub wypierania³⁵.

Efekt substytucyjny można określić jako rezultat rozpoczęcia działalności przez przedsiębiorcę w strefie przy jednoczesnym zlikwidowaniu lub znacznym ograniczeniu jego funkcjonowania poza strefą. Następuje zastąpienie aktywności na innym obszarze, działalnością na terenie specjalnej strefy ekonomicznej. Efekt ten występuje wtedy, gdy koszty działalności poza strefą są dużo wyższe niż w na terenie strefy.

Inną odmianą negatywnego oddziaływania specjalnej strefy ekonomicznej jest efekt wypierania. Podczas tego zjawiska następuje wypieranie firm o zbliżonym profilu spoza strefy. Przedsiębiorstwa działające na terenie specjalnych stref ekonomicznych dzięki uzyskanej pomocy mogą obniżyć koszty działalności. Zyskują przewagę konkurencyjną, która umożliwia im hamowanie działalności firm ze zbliżonej branży, ale spoza strefy. W ten sposób doprowadzają do utraty miejsc pracy w tych przedsiębiorstwach.

³⁴ *Moja Firma w Europie*, dodatek do Gazety Prawnej, Nr 3, z dnia 30 października 2006 (poniedziałek), s. 38.

³⁵ *Polskie specjalne strefy ekonomiczne-zamierzenia i efekty*, praca zbiorowa pod redakcją E. Kryńskiej, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2000, s. 14.

Natomiast efekt neutralny związany jest z tak zwanym biegiem jałowym. Występuje on gdy bez względu na istnienie strefy, dana inwestycja powstałaby. Z tego powodu utworzenie jej jest zbędne i nie dające żadnych rezultatów takich jak np. wzrost przedsiębiorczości.

Próba oszacowania liczbowo pozytywnych czy też negatywnych efektów funkcjonowania specjalnych stref jest dość trudna. Jednak budowa i działalność nowego przedsiębiorstwa w strefie pobudza szereg potrzeb związanych z jego funkcjonowaniem, a zatem pomaga rozwijać wszystkie dziedziny życia gospodarczego regionu. Następuje zwiększenie zatrudnienia w przedsiębiorstwach budowlanych, rozwój całego wachlarza usług tj. bytowe, transportowe, edukacyjne, finansowe oraz kulturalne. Powstają nowe miejsca pracy w firmach współpracujących. Autor raportu Ministerstwa Gospodarki i Pracy o „Specjalnych strefach ekonomicznych. Stan na dzień 31 grudnia 2004 roku” kalkuluje, że około 100 nowych miejsc utworzonych w strefie generuje – w zależności od branży-w granicach od 50 do 100 nowych miejsc pracy w jej otoczeniu³⁶.

Łomżyńską Podstrefą Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej zainteresowani są zarówno inwestorzy lokalni, krajowi jak i zagraniczni (Holandia, Norwegia). Są to przedsiębiorstwa różnorodnych branż tj. meblowa, metalowa, produkcja okienna. Na koniec 2007 roku kilka przedsiębiorstw deklaruowało chęć funkcjonowania w podstrefie, przedsiębiorstw, które zajmują się produkcją okienną, meblową i pakietów szybowych. Planują one stworzyć około 200 miejsc pracy, przy czym uzależniają to od wielkości powstałej strefy. Typowe korzyści utworzenia SSE przedstawia tabela 9.

Tabela nr 9

**Korzyści utworzenia podstrefy specjalnej strefy ekonomicznej
dotyczące wybranych sektorów gospodarki**

Branża gospodarcza	Rodzaj korzyści funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych
Usługi	rozwój usług geodezyjnych, projektowych,
	wzrost wykorzystania bazy hotelowej i gastronomicznej; rozbudowa i modernizacja istniejącej bazy,
	rozwój usług telekomunikacyjnych, zarówno telefonii kablowej jak i komórkowej,
	wzrost liczby agencji celnych,
	znaczący wzrost usług transportowych - wzmożone zapotrzebowanie na towarowe przewozy kolejowe z wykorzystaniem nieczynnych już bocznic kolejowych,
	rozwój usług bankowych,
	wzrost popytu na usługi w zakresie pośrednictwa sprzedaży nieruchomości,
	rozwój usług informatycznych, np. w mieleckiej sse aż 5-krotnie zwiększyła się liczba oferentów na rynku sprzętu komputerowego i oprogramowania, sprzętu kserograficznego, faxów, centrali telefonicznych, kas fiskalnych,
wzrost popytu na usługi dotychczas słabo wykorzystywane, jak: pralnie odzieży roboczej, catering, usługi pocztowe, ochrona obiektów /agencje ochrony mienia/, sprzątanie i utrzymanie czystości w obiektach, usługi komunalne: wywóz śmieci, utrzymanie zieleni.	
Budownictwo	znaczący udział firm budowlanych – wykonawców i podwykonawców – związany z budową w strefie obiektów przemysłowych i inwestycji towarzyszących,
	wzrost zatrudnienia sezonowego w związku z frontem robót budowlanych,
	wzrost wielkości sprzedaży materiałów budowlanych.

³⁶ Raport MGIP, *Specjalne strefy ekonomiczne stan na dzień 31 grudnia 2004 roku*, op. cit., s. 24.

Szkolnictwo, podnoszenie kwalifikacji	radikalna zmiana profili nauczania w szkolnictwie zawodowym zgodnie z zapotrzebowaniem ze strony nowych inwestorów,
	wzrost zapotrzebowania na podnoszenie kwalifikacji: komputery, języki obce, kursy księgowości, marketingu itp., co spowodowało rozwój bazy szkoleniowej,
	powstanie szkół wyższych w ośrodkach peryferyjnych.
Inne	przełamanie tradycji monokultury przemysłowej na rzecz dywersyfikacji branżowej,
	powstanie więzi kooperacyjnych między producentami działającymi w sse z firmami ulokowanymi w jej sąsiedztwie,
	podniesienie standardu świadczonych usług,
	wdrożenie przez zagranicznych inwestorów nowych form zarządzania i organizacji pracy,
	realizacja szeregu inwestycji infrastrukturalnych, służących nie tylko inwestorom stref ale i społeczności lokalnej,
	Budowa obiektów użyteczności publicznej jak placówki zdrowia, centra kulturalne i sportowe,
wywołanie potrzeby rozbudowy i modernizacji infrastruktury drogowej w mieście.	

Źródło: *Specjalne strefy ekonomiczne stan na dzień 31 grudnia 2004 roku*, Raport Ministerstwa Gospodarki i Pracy, Warszawa, marzec 2005, s. 23-24.

Analizując efekty istnienia specjalnych stref ekonomicznych należy zwrócić również uwagę na otoczenie. Chociaż trudno jest oszacować liczbową, jak budowa i rozpoczęcie działalności nowego przedsiębiorstwa wpływa na rozwój innych dziedzin życia danego regionu. Rośnie liczba nowych miejsc pracy w firmach budowlanych, rozwija się cały wachlarz usług bytowych, transportowych, edukacyjnych, finansowych i innych. Ponadto wzrasta zatrudnienie w przedsiębiorstwa współpracujących. Poniżej w tabeli nr 10 został przedstawiony wpływ strefy na wybrane sektory gospodarki.

Tabela nr 10

Koszty oraz częściowy ich zwrot funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych

Koszty funkcjonowania strefy:	Zwrot kosztów funkcjonowania strefy poprzez:
Koszty budowy i modernizacji infrastruktury technicznej na terenach objętych specjalną strefą ekonomiczną przez spółki zarządzające i gminy.	Wpłaty z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych płaconego przez nowo zatrudnionych pracowników w firmach działających w specjalnej strefie ekonomicznej i w jej otoczeniu,
Ulgi w podatku dochodowym od osób prawnych udzielone przedsiębiorcom prowadzącym działalność gospodarczą w strefie.	Zasilenie funduszy ZUS z tytułu obowiązkowych narzutów od wynagrodzeń,
Ulga w podatku dochodowym od osób prawnych udzielone spółkom zarządzającym.	Uzyskane oszczędności z tytułu zmniejszonych wypłat zasiłków dla bezrobotnych, którzy zatrudniani są zarówno przez zakłady w strefie jak i wśród firm kooperujących lub świadczących usługi na rzecz przedsiębiorców działających w specjalnych strefach ekonomicznych,
Ulgi z opłat i podatków lokalnych udzielone przedsiębiorcom działającym w strefie.	Wpływy z podatku VAT płacone przez firmy w strefie i poza nią (część produkcji w strefach przeznaczona jest na eksport i w związku z tym podlega opodatkowaniu tym podatkiem według stawki 0%),

Źródło: Raport NIK, *Informacja o wynikach kontroli tworzenia i funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych na terenie Polski*, NIK, Warszawa 1999 r., <http://bip.nik.gov.pl> z dnia 15.02.2008 r.

W przypadku analizy kosztów funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych, można zauważyć, że są związane przede wszystkim z ulgami i zwolnieniami w podatkach oraz modernizacją infrastruktury technicznej na terenie stref. Na przykład „do końca 1999 roku na terenie SSE uruchomiono produkcje w 145 przedsiębiorstwach, które uzyskały zezwolenie na prowadzenie tam działalności. Według danych Ministerstwa Finansów, wysokość ulgi w podatku dochodowym od osób prawnych i fizycznych dla przedsiębiorców na terenie specjalnych stref ekonomicznych wyniosła 88,7 mln zł, natomiast wpływy z podatku VAT uzyskanych od tych przedsiębiorców przyniosły budżetowi zaledwie 65,5 mln zł.”³⁷.

Jednakże nie można dokładnie zbadać i ocenić funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych. Wynika to z faktu, iż Ministerstwo Gospodarki ani Ministerstwo Finansów nie dysponuje pełnymi danymi.³⁸

Kończąc chciałbym poinformować, iż Miasto Łomża jest na etapie negocjacji porozumienia z Zarządem SSSE określającego warunki, na jakich zostanie powiększona Suwalska Specjalna Strefa Ekonomiczna, w oparciu o grunty położone na terenie Miasta Łomża oraz zasady sprzedaży gruntów na powiększonym obszarze.

W ostatnim piśmie skierowanym do Zarządu SSSE zwróciłem uwagę, iż nie do zaakceptowania są wielkości kwot prowizji i innych opłat, które Miasto musiałoby ponieść na rzecz SSSE. Zaznaczyć należy także, iż konieczne inwestycje w uzbrojenie techniczne terenu oraz wymagane przez Strefę opłaty w przedstawionej propozycji wyniosłyby kilka milionów złotych.

Jednocześnie przedsiębiorcy zwracają uwagę, iż przy obecnych prowizjach i obostrzeniach stawianych przez Zarząd SSSE, bardziej atrakcyjne są formy inwestycji z wykorzystaniem ulg wynikających z Uchwał Rady Miejskiej Łomży oraz współfinansowaniu z funduszy z Unii Europejskiej.

O utworzeniu strefy tak naprawdę nie decyduje Prezydent Miasta, który wskazuje i uzbraja grunty, lecz przedsiębiorcy umiejscawiając w niej swoje inwestycje.

³⁷ E. Czerwieńska, Problem specjalnych stref ekonomicznych w Polsce, Kancelaria Sejmu Biuro Studiów i Ekspertyz, Wydział Analiz Ekonomicznych i Społecznych, Informacja Nr 751, listopad 2000, http://biurose.sejm.gov.pl/teksty_pdf_00/i-751.pdf z dnia 15.02.2008 r.

³⁸ Informacja opracowana na podstawie "Wady i zalety funkcjonowania Specjalnych Stref Ekonomicznych (na przykładzie SSSE Podstrefa w Łomży)", dr Zbigniew Piotrowski.